

Build with Ukraine: nowe podejście Kijowa do współpracy zbrojeniowej z partnerami europejskimi

Zespół OSW

Od połowy 2025 r. zwiększyła się aktywność Kijowa na polu inicjowania współpracy zbrojeniowej z państwami europejskimi w zakresie koprodukcji uzbrojenia, głównie bezzałogowych systemów powietrznych, na terytorium UE. Preferowaną formą kooperacji są spółki joint venture, w których partnerzy europejscy finansują rozwój seryjnej produkcji na potrzeby Ukrainy, dostarczają technologie i moce produkcyjne, zaś firmy ukraińskie wnoszą know-how i myśl konstrukcyjną (obejmującą głównie bezzałogowe systemy rozpoznawcze, przechwytyjące, uderzeniowe, systemy walki radioelektronicznej oraz identyfikacji, koordynacji i niszczenia celów). Kooperacja ta determinowana jest potrzebami Sił Zbrojnych Ukrainy (SZU) oraz zainteresowaniem firm ukraińskich wejściem na rynek europejski, a państw UE rozwijaniem własnych zdolności produkcyjnych. Dzięki większej kontroli współpracy zbrojeniowej władze w Kijowie chcą powstrzymać drenaż ukraińskiego know-how i odpływ pracowników tej branży do państw europejskich.

Aktualna wspólna produkcja zbrojeniowa na terytorium UE w dużej mierze przekazywana jest na potrzeby Kijowa i finansowana ze środków danego państwa partnerskiego przeznaczonych na wsparcie Ukrainy. Z czasem jednak będzie zapewne kierowana również na rynki europejskie oraz trzecie. Najbardziej rozwinięta, choć nadal punktowa, kooperacja dwustronna Ukrainy obejmuje Niemcy, Wielką Brytanię oraz Danię i jest stopniowo poszerzana o inne państwa europejskie.

Polsko-ukraińska współpraca nasiliła się w 2022 r. po rozpoczęciu pełnoskalowej inwazji Rosji ze względu na relokację ukraińskich przedsiębiorstw zbrojeniowych z terytorium Ukrainy, głównie do państw UE/NATO w Europie Środkowej. Nie doszło jeszcze do wdrożenia zawartych na przełomie 2025 i 2026 r. nowych rządowych porozumień w sprawie rozwoju polsko-ukraińskiej współpracy zbrojeniowej wpisujących się w program Build with Ukraine.

Podejście Kijowa do ukraińsko-europejskiej kooperacji zbrojeniowej

Nawiązywanie przez Kijów od 2025 r. współpracy z partnerami europejskimi to rezultat niesłabnącego zapotrzebowania Sił Zbrojnych Ukrainy na uzbrojenie i sprzęt wojskowy niezbędne do kontynuowania obrony przed rosyjskim najeźdźcą. Ze względu na ograniczone środki finansowania rodzimy przemysł zbrojeniowy – pomimo rosnących mocy produkcyjnych – nie jest w stanie zaspokoić tych potrzeb.

Jednym z rozwiązań stało się uruchomienie w 2024 r. tzw. modelu duńskiego, polegającego na inwestycjach państw UE w produkcję uzbrojenia na Ukrainie¹. Nie wszyscy europejscy partnerzy Kijowa są jednak gotowi do obecności kapitałowej w tym państwie z pominięciem własnych przedsiębiorstw. Dodatkowe ryzyko stwarza tam także stałe zagrożenie rosyjskimi atakami dronowo-rakietowymi.

Warto zaznaczyć, że część ukraińskich przedsiębiorstw zbrojeniowych przeniosła po 2022 r. produkcję do bezpiecznych państw UE/NATO, przede wszystkim w formule kooperacji z lokalnymi przedsiębiorstwami. Ukraińska zbrojeniówka podejmowała współpracę głównie z firmami z Polski, Słowacji i Czech, w dużej mierze z uwagi na wcześniejsze kontakty i pokrewieństwo technologiczne odziedziczone po czasach sowieckich. Najczęściej nie była ona nagłaśniana. Wręcz przeciwnie – wspólne projekty utrzymywano w tajemnicy co do ich charakteru, skali i lokalizacji produkcji.

Inicjatywa Build with Ukraine z czerwca 2025 r. zakłada otwarcie linii produkcyjnych w krajach europejskich na podstawie umów o wspólnej produkcji realizowanej przez spółki joint venture utworzone przez ukraińskie i zachodnie firmy zbrojeniowe na podstawie specjalnych porozumień międzyrządowych. Na ich mocy Ukraina dostarcza wykwalifikowaną kadrę i know-how, a partnerzy zachodni kapitał, technologie, infrastrukturę produkcyjną i możliwości certyfikacji umożliwiającej wejście na unijne i zagraniczne rynki.

W lutym prezydent Wołodymyr Zełenski zapowiedział otwarcie do końca 2026 r. dziesięciu zagranicznych centrów eksportu obronnego, m.in. w Londynie, Berlinie i Kopenhadze.

” Część ukraińskich przedsiębiorstw zbrojeniowych przeniosła po 2022 r. produkcję do bezpiecznych państw UE i NATO we współpracy z lokalnymi firmami.

Oprócz promowania ukraińskiego eksportu broni mają one wspomagać nawiązywanie kontaktów pomiędzy zagranicznymi i ukraińskimi podmiotami oraz udzielać informacji na temat warunków wspólnej produkcji. Oferta skierowana jest do partnerów, którzy wspierają wojskowo Kijów. W pierwszym rzędzie obejmuje tych, z którymi Ukraina już nawiązała współpracę zbrojeniową i którzy uczestniczą w programie Build with Ukraine – są to Niemcy, Wielka Brytania i Dania. Inicjatywa jest obecnie poszerzana o państwa bałtyckie, Rumunię, Norwegię i Holandię. W ciągu ostatnich kilku miesięcy Kijów podpisał stosowne umowy o realizacji projektów w obszarze współpracy zbrojeniowej również z Warszawą.

Wspólna produkcja ma zaspokajać w pierwszej kolejności potrzeby SZU, zaś ewentualne nadwyżki będą mogły być sprzedawane na rynkach zagranicznych. Dotyczy to przede wszystkim bezzałogowych systemów powietrznych i naziemnych, technologii identyfikacji, koordynacji i niszczenia celów oraz środków walki radioelektronicznej. Model ten ma umożliwić ukraińskiej firmie pozyskanie długoterminowego zachodniego finansowania oraz koprodukcję w krajach europejskich z zachowaniem kontraktów na realizację zamówień dla SZU. Dzięki temu władze w Kijowie chcą utrzymać kontrolę nad rozwojem współpracy zbrojeniowej z partnerami, a jednocześnie powstrzymać odpływ ukraińskiego know-how i zasobów kadrowych tamtejszej branży zbrojeniowej do zachodnich podmiotów.

Nawiązywanie współpracy ma podlegać kryteriom politycznym. Porozumienia z ukraińskimi producentami mogą podpisywać przedsiębiorstwa z państw sygnatariuszy umów o kooperacji z Ukrainą w obszarze bezpieczeństwa². Partnerami mogą zostać też te kraje, które w wystarczający sposób wsparły Ukrainę w wojnie z Rosją. W ten sposób Kijów stara się wykorzystać rozwinięte w czasie wojny

¹ K. Nieczypor, *Sprawdzony sprzymierzeniec? Zaangażowanie Danii w pomoc dla Ukrainy*, „Komentarze OSW”, nr 681, 25.07.2025, osw.waw.pl.

² J. Gotkowska, K. Nieczypor, J. Graca, *Zachód–Ukraina: umowy o współpracy w obszarze bezpieczeństwa*, OSW, 19.01.2024, osw.waw.pl.

know-how do celów politycznych i podniesienia swojego znaczenia międzynarodowego. Ukraina widzi szansę na włączenie jej do europejskiej bazy przemysłu zbrojeniowego również dzięki udziałowi w przedsięwzięciach finansowanych z unijnego instrumentu SAFE. Według deklaracji ówczesnego ministra obrony Denysa Szmyhala z początku stycznia br. uczestniczy w projektach partnerów europejskich wartych łącznie 5 mld dolarów.

Zaletą współpracy z Ukrainą nie jest przewaga technologiczna ukraińskich rozwiązań, lecz możliwość rozwijania i modyfikowania

» **Zaletą współpracy z Ukrainą jest możliwość rozwijania i modyfikowania produkcji w oparciu o doświadczenia zdobyte na polu walki.**

produkcji w oparciu o doświadczenia zdobyte na polu walki. Ukraińskie przedsiębiorstwa zbrojeniowe bazują niemal wyłącznie na zagranicznych komponentach, co potwierdza wypowiedź szefa Biura Prezydenta Kyryła Budanowa podczas spotkania z przedstawicielami ukraińskiego biznesu 11 kwietnia br. Stwierdził on, że „baza elementów wszystkich obecnych technologii, w tym dronowych, nie jest ukraińska”, a Ukraina jest wyłącznie „użytkownikiem” części produkcyjnych. Wartością dodaną tamtejszej produkcji jest jednak możliwość szybkiej adaptacji poszczególnych rodzajów broni (przede wszystkim powietrznych i naziemnych urządzeń bezzałogowych) do aktualnych potrzeb ukraińskiej armii oraz ich testowania w warunkach bojowych³. Ukraińcy kreatywnie łączą poszczególne elementy danych typów uzbrojenia i sprzętu wojskowego (np. opierają obronę przeciwdronową na powiązaniu systemów walki radioelektronicznej, wykrywania akustycznego, mobilnych grup ogniowych i dronów przechwytyjących).

Dania, Wielka Brytania, Niemcy: rozwinięta koprodukcja i inwestycje *greenfield*

Prekursorem rozwiązań wspierających ukraiński przemysł zbrojeniowy na szczeblu rządowym jest **Dania**. Jeszcze w czerwcu 2024 r. Kijów i Kopenhaga podpisały umowę zakładającą refundację zamówień na sprzęt wojskowy realizowanych przez ukraiński przemysł⁴. Istotną przeszkodą dla rozwoju tego mechanizmu, nazwanego duńskim modelem pomocy wojskowej, były zmasowane rosyjskie ataki powietrzne na ukraińskie obiekty przemysłowe. Rozwiązaniem stał się program Build with Ukraine zainaugurowany zawartym w czerwcu 2025 r. dwustronnym porozumieniem przewidującym alokację 500 mln koron duńskich na wsparcie ukraińskich przedsiębiorstw planujących rozpoczęcie produkcji w Danii. W październiku 2025 r. podpisano porozumienie dotyczące produkcji paliwa do dronów i rakiet dalekiego zasięgu ukraińskiej firmy FirePoint w pobliżu duńskiej bazy lotniczej Skrydstrup. Obecnie przedsiębiorstwo to stara się o uzyskanie odpowiednich zgód środowiskowych na budowę pierwszego zakładu, którego pierwsza linia produkcyjna ma zostać otwarta jeszcze w tym roku (cieniem na współpracy kładą się toczące się na Ukrainie śledztwa wobec związanych z przedsiębiorstwem osób podejrzewanych o korupcję). W marcu br. duński resort obrony poinformował również o rozmowach na temat otwarcia fabryki dronów firmy SkyFall – największego producenta bezzałogowców na Ukrainie (m.in. dronów Vampire, znanych jako Baba Jaga, oraz przechwytyjących P1-Sun).

Wielka Brytania i Ukraina zawarły niejawnie porozumienie o współpracy przemysłów obronnych w kwietniu 2024 r., a w marcu br. uzupełniającą je deklarację⁵. Zakłada ona tworzenie wspólnych linii produkcyjnych i rozwijanie technologii. Perspektywiczne obszary to technologie bezzałogowe, systemy obrony powietrznej i efekторы dalekiego zasięgu. Od 2024 r. trwa brytyjsko-ukraińska

³ K. Niecypor, S. Matuszak, *Gra o dron. Produkcja i zastosowanie ukraińskich bezzałogowych statków powietrznych pola walki*, „Komentarze OSW”, nr 694, 14.10.2025, osw.waw.pl.

⁴ K. Niecypor, *Sprawdzony sprzymierzeniec? Zaangażowanie Danii w pomoc dla Ukrainy*, *op. cit.*

⁵ *UK-Ukraine joint statement: Enhanced Security and Defence Industrial Collaboration Declaration*, Biuro Premiera Wielkiej Brytanii, 17.03.2026, gov.uk; *Detailed timeline of UK military assistance to Ukraine (February 2022–present)*, Parlament Wielkiej Brytanii, 13.02.2026, commonslibrary.parliament.uk.

współpraca przy systemach obrony powietrznej bardzo krótkiego zasięgu. Filia Thalesa w Belfaście dostarcza pociski kierowane LMM, a strona ukraińska wyrzutnie oraz wozy kontroli i dowodzenia. Ich odbiorcą są Siły Zbrojne Ukrainy, a zamówienia sfinansowane zostały z brytyjskiego kredytu na zakupy w brytyjskim przemyśle obronnym za pośrednictwem UK Export Finance (3,5 mld funtów). W lutym br. we wschodniej Anglii ukraińska firma Ukrspecsystems przez swoją spółkę córkę w Wielkiej Brytanii uruchomiła zakład produkcyjny dronów rozpoznawczych PD-2 i Shark, a także centrum testowe. Inwestycja warta jest 200 mln funtów. Zakład będzie produkował na potrzeby Ukrainy oraz pozwoli firmie na ekspansję na inne rynki. Wielka Brytania (brak informacji, które przedsiębiorstwa) w ramach programu Build with Ukraine od stycznia wytwarza dla Kijowa drony Octopus ukraińskiego projektu, dopracowanego przez brytyjskich inżynierów, przechwytyjące irańsko-rosyjskie Shahedy (docelowo tysiąc miesięcznie). Istnieją plany produkcji amunicji 105 mm i armatohaubic L119 na Ukrainie przez BAE Systems, a także opracowania przez Wielką Brytanię nowego pocisku balistycznego (Nightfall) o zasięgu ponad 500 km i dostarczania go w liczbie 10 sztuk miesięcznie Ukrainie (obecnie brak konkretnych informacji o udziale tamtejszych firm w tych pracach).

Współpraca zbrojeniowa Niemiec i Ukrainy została zainicjowana w październiku 2025 r. za sprawą podpisania przez ministrów obrony obu państw listu intencyjnego

” **W lutym w Anglii firma Ukrspecsystems uruchomiła zakład produkcyjny dronów. W kwietniu niemieckie i ukraińskie przedsiębiorstwa zbrojeniowe zawarły sześć memorandumów.**

dotyczącego pogłębionej współpracy dwustronnej. W grudniu 2025 r. prezydent Zełenski i kanclerz Friedrich Merz porozumieli się w kwestii 10-punktowego planu kooperacji zbrojeniowej, zakładającego m.in. identyfikację wspólnych projektów zwłaszcza w technologiach dronowych⁶. Przy okazji ogłoszono utworzenie spółki joint venture Quantum Frontline Industries (QFI) przez niemiecką firmę Quantum Systems i ukraińską Frontline Robotics w celu produkcji wielozadaniowych dronów dla SZU w ramach programu Build with Ukraine. W lutym br. spółka ogłosiła, że rozpoczyna seryjną produkcję bezzałogowca Linza 3.0 w liczbie 10 tys. sztuk rocznie⁷. Kolejnym przedsięwzięciem jest Auterion Airlogix Joint Venture GmbH (AAJV) – spółka utworzona w lutym br. przez niemiecką firmę Auterion GmbH oraz ukraińskiego producenta dronów Airlogix. Będzie ona produkować w RFN na potrzeby Kijowa bezzałogowce uderzeniowe średniego zasięgu sterowane sztuczną inteligencją⁸. Współpracę z przemysłem ukraińskim podjął też producent dronów Helsing: do lipca 2025 r. firma ta dostarczyła Kijowowi ok. 2 tys. z 4 tys. zamówionych przezeń bezzałogowców bojowych HF-1 stworzonych we współpracy z ukraińskim Terminal Autonomy. Strona ukraińska ma dostarczać płatowiec, a Helsing – oprogramowanie. Najprawdopodobniej oba przedsięwzięcia otrzymują wsparcie (tj. finansowanie dostaw dla Ukrainy) w ramach niemieckiego programu pomocy wojskowej dla państw partnerskich⁹. W lutym br. ukraiński producent dronów i systemów walki radioelektronicznej TAF Industries oraz niemiecki producent bezzałogowców Wingcopter podpisały memorandum o utworzeniu spółki joint venture w celu wspólnej produkcji dronów.

W kwietniu br., przy okazji niemiecko-ukraińskich konsultacji międzyrządowych, przedstawiciele firm zbrojeniowych obu państw podpisali sześć memorandumów o współpracy. Przewidują one m.in. założenie

⁶ F. Specht, L. Al-Serori, *Deutschland legt Zehn-Punkte-Plan für Kooperation mit Ukraine vor*, Handelsblatt, 15.12.2025, handelsblatt.com.

⁷ *Ukrainian President Zelenskyy receives first Ukrainian drone manufactured in Germany by Quantum Frontline Industries*, Quantum Systems, 13.02.2026, quantum-systems.com.

⁸ *Auterion and Airlogix Launch German-Ukrainian Joint Venture to Scale Autonomous Drone Production for Ukraine and NATO Allies*, Auterion, 13.02.2026, auterion.com.

⁹ Według doniesień portalu Bloomberg ze stycznia br. Siły Zbrojne Ukrainy miały wstrzymać się z zamówieniami dodatkowych bezzałogowców, po tym gdy drony uderzeniowe HX-2 miały problemy ze startem podczas testów prowadzonych przez ukraińską armię. Helsing zaprzeczył tym informacjom. C. Kyriasoglou, J. Rudnitsky, J. Leonard, *Ukraine Holds Off on New Helsing Drone Orders After Setbacks*, Bloomberg, 19.01.2026, bloomberg.com.

dwóch spółek joint venture w dziedzinie dronów przechwytyjących, a także wspólną produkcję dronów średniego zasięgu oraz trzy projekty dotyczące rozwoju pocisków manewrujących i/lub balistycznych¹⁰. Trudno obecnie ocenić rzeczywisty stan realizacji tych przedsięwzięć z lokalizacją w RFN¹¹.

Początki współpracy z innymi partnerami europejskimi

Na początku br. państwa bałtyckie (w szczególności Łotwa i Litwa) zawarły umowy bilateralne przewidujące zacieśnienie współpracy zbrojeniowej z Ukrainą. Łotewskie resorty gospodarki i obrony oraz Łotewska Agencja Inwestycji i Rozwoju podpisały w marcu br. memorandum z ukraińskimi organizacjami biznesowymi i przemysłem obronnym¹². Łotwa wesprze ukraińskie firmy wchodzące na łotewski rynek, w zamian zaś chciałaby uzyskać dostęp do ukraińskich technologii. Ma także nadzieję na pozytywny wkład Kijowa we wzrost gospodarczy nad Dźwiną.

Podczas spotkania prezydentów Gitanasa Nausėdy i Wołodymyra Zełenskigo Litwa i Ukraina podpisały w lutym br. umowę¹³, której celem ma być zacieśnienie współpracy między litewskim a ukraińskim przemysłem obronnym w koprodukcji systemów przeznaczonych dla sił zbrojnych obu państw. Zgodnie z umową inwestycje mają być realizowane przez litewsko-ukraińskie joint venture i częściowo finansowane z programu SAFE. Mogą też otrzymać wsparcie ze strony litewskiego państwa, niemniej inwestorzy muszą docelowo być samowystarczalni i produkować z uwzględnieniem potrzeb Litwy (oraz partnerów).

25 kwietnia Estonia podpisała list intencyjny w celu stworzenia ram współpracy przemysłu obronnego z Ukrainą. Ministerstwo Obrony poinformowało, że 15 mln euro z tegorocznych środków pomocowych dla Kijowa planuje przeznaczyć na wsparcie wspólnych projektów produkcyjnych. Przedsiębiorstwa ukraińskie wyraziły zainteresowanie uruchomieniem zakładów produkcyjnych w Estonii. Jednocześnie Tallinn chce wspierać miejscowe spółki z branży nowych technologii i start-upy sektora zbrojeniowego w wejściu na rynek ukraiński.

Współpraca zbrojeniowa Rumunii i Ukrainy znajduje się na wczesnym etapie instytucjonalizacji i nie doprowadziła jeszcze do powstania

» **Ukraińskie firmy zbrojeniowe zapoczątkowały też współpracę z szeregiem innych partnerów europejskich, w tym z państwami bałtyckimi i Rumunią.**

spółek joint venture czy zainicjowania inwestycji ukraińskich na terytorium Rumunii. Podczas wizyty w Bukareszcie w marcu br. prezydent Zełenski podpisał z prezydentem Nicușorem Danem oświadczenie o zamiarze wspólnej produkcji materiałów obronnych. Bukareszt zobowiązuje się w nim wspierać tworzenie przedsiębiorstw joint venture, partnerstw i zawieranie umów o koprodukcji. Pierwszym przedsięwzięciem ma być wspólna produkcja dronów finansowana z programu SAFE z alokacją do 200 mln euro. Ukraina ma wnieść know-how technologiczne, a Rumunia – zdolności przemysłowe i lokalizację produkcji. Nie jest ona obecnie znana, choć w mediach wymieniany był m.in. Braszów, gdzie działa państwowa fabryka zbrojeniowa Carfil S.A. Współpraca rozwija się też w sposób oddolny, czego przykładem jest rumuńska spółka Qognifly. Firma ta podpisała memoranda o współpracy z trzema ukraińskimi partnerami i buduje aktualnie w Bukareszcie zakład produkcyjny dronów i systemów antydronowych.

¹⁰ Declaration on a strategic partnership between Germany and Ukraine, Presse- und Informationsamt der Bundesregierung, 14.04.2026, bundesregierung.de.

¹¹ L. Gibadło, K. Sienicki, *Niemiecko-ukraińskie konsultacje międzyrządowe: bezpieczeństwo podstawą strategicznego partnerstwa*, OSW, 16.04.2026, osw.waw.pl.

¹² *Latvija un Ukraina stīprina stratēģisko partnerību aizsardzības industrijas attīstībai*, Aizsardzības ministrija, 23.03.2026, mod.gov.lv.

¹³ *The Presidents of Lithuania and Ukraine signed an agreement on the production of defense materiel for Ukraine in Lithuania*, Lietuvos Respublikos Prezidentūra, 24.02.2026, lrp.lt.

W kwietniu br. w trakcie wizyty prezydenta Zełenskiego w szeregu państw europejskich (Norwegia, Holandia, Włochy) zawarto międzyrządowe porozumienia dotyczące współpracy zbrojeniowej, szczególnie w zakresie produkcji dronów. Ukraina i **Norwegia** podpisały deklarację o pogłębieniu współpracy w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, dzięki której możliwe będzie rozwijanie licencyjnej produkcji ukraińskich systemów bezzałogowych przez norweskie spółki. Ukraina i **Włochy** zawarły porozumienie w sprawie wymiany doświadczeń związanych z wykorzystaniem systemów bezzałogowych. Natomiast Ukraina i **Holandia** podpisały deklarację o rozpoczęciu prac nad sporządzeniem kompleksowej umowy międzyrządowej dotyczącej współpracy w zakresie wspólnego rozwoju systemów bezzałogowych.

W ostatnich miesiącach zintensyfikowano kontakty polityczne dotyczące współpracy zbrojeniowej również pomiędzy **Polską** a Ukra-

” W ostatnich miesiącach zintensyfikowano kontakty polityczne dotyczące współpracy zbrojeniowej pomiędzy Polską a Ukrainą.

iną. We wrześniu 2025 r. szefowie resortów obrony podpisali deklarację o wzmocnieniu kooperacji w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, przewidującą wspólne inicjatywy w ramach programu SAFE, zaś w październiku ub.r. list intencyjny w sprawie rozwoju polsko-ukraińskiej współpracy przemysłów zbrojeniowych. W lutym 2026 r. premier Donald Tusk i prezydent Zełenski podpisali list intencyjny w sprawie wspólnej produkcji amunicji i sprzętu wojskowego oraz rozwijania technologii obronnych. Warto przy tym zaznaczyć, że od początku rosyjskiej pełnoskalowej inwazji kooperację zbrojeniową podjęło co najmniej kilkadziesiąt przedsiębiorstw z Polski i Ukrainy, przy czym w większości przypadków opierała się ona na przeniesieniu produkcji i/lub technologii ukraińskich na terytorium RP. Ponadto polska firma WB Electronics, produkująca systemy bezzałogowe, utrzymuje zdolności produkcyjne na Ukrainie. Zasadniczo współpraca odbywa się z zachowaniem obustronnej tajemnicy, a informacje o wspólnych projektach można pozyskać jedynie nieoficjalnie.

Konkluzje

Od 2025 r. współpraca Ukrainy z poszczególnymi państwami europejskimi determinowana jest potrzebami SZU oraz zainteresowaniem ze strony partnerów poszerzających własne zdolności produkcyjne, szczególnie w zakresie technologii dronowych. Dynamicznie rozwijającą się kooperację w tym obszarze (chodzi zwłaszcza o wypróbowane na polu walki know-how oraz kompetencje pracowników przemysłu zbrojeniowego) Kijów postrzega jako atut w rozmowach z zachodnimi decydentami na temat integracji z ich strukturami wojskowo-politycznymi. Preferowaną formą współpracy są spółki joint venture, w których partnerzy zachodni finansują rozwój produkcji seryjnej, dają moce produkcyjne oraz wnoszą wkład technologiczny. Obecnie produkcja przeznaczana jest w dużej mierze na potrzeby Kijowa i opłacana z krajowych środków przeznaczonych na wsparcie Ukrainy, z czasem będzie jednak kierowana również na rynki europejskie oraz trzecie.

Kooperację w ramach Build with Ukraine najlepiej odzwierciedla niemiecko-ukraiński model w zakresie wspólnej produkcji dronów dla Ukrainy w RFN. Współpraca odbywa się dzięki finansowaniu przez Berlin dostaw dla Kijowa, przyczyniając się zarazem do wzmocnienia zdolności produkcyjnych i technologicznych Niemiec. Koprodukcja w Wielkiej Brytanii wzmocnia brytyjskie kompetencje technologiczne, umożliwiając ukraińskiemu projektowi wejście do produkcji seryjnej przy znacznym wsparciu brytyjskich inżynierów. Podobny do niemieckiego model współpracy zaczyna być wdrażany w innych państwach europejskich, ale jak dotąd bez widocznych efektów w postaci wspólnej produkcji. Polsko-ukraińska kooperacja nasiliła się po rozpoczęciu przez Rosję pełnoskalowej inwazji w 2022 r. ze względu na relokację ukraińskich przedsiębiorstw zbrojeniowych z terytorium Ukrainy do bezpiecznych państw UE/NATO w Europie Środkowej. W ramach nowego ukraińskiego programu współpracy Build with

Ukrainie nie doszło jeszcze do rozpoczęcia realizacji polsko-ukraińskich porozumień międzyrządowych w tym obszarze. Należy jednak pamiętać, że dotychczasowa kooperacja przedsiębiorstw z obu państw znacząco zawęziła przestrzeń dla kolejnych projektów.

Ukraińskie inwestycje *greenfield* w państwach europejskich są rzadsze. Przede wszystkim dotyczą Danii, która oferuje wsparcie finansowe w przypadku umieszczenia inwestycji firm z Ukrainy na swoim terytorium i traktuje to jako szersze wsparcie dla własnego i europejskiego bezpieczeństwa. Inwestycja ukraińska w Wielkiej Brytanii i zamówienia tamtejszego resortu obrony na potrzeby SZU mają z kolei przyczynić się do tworzenia miejsc pracy w mniej rozwiniętych regionach na wyspie, a jednocześnie umożliwić ukraińskiej firmie ekspansję na inne rynki.